

Negatívne dopady brexitu na Slovensko môžu byť bez dohody násobne väčšie

Tzv. tvrdý brexit ide proti základným hospodárskym záujmom Slovenska. Ako odznelo na diskusnom fóre Brexit: Čo je v hre pre Slovensko?, Slovensko by túto oblasť nemalo podceňovať a na medzinárodnej i domácej úrovni by malo vystupovať oveľa aktívnejšie. Patríme totiž ku krajinám, ktorým len prospieje, ak EÚ a Spojené kráľovstvo vybudujú nové obojstranne výhodné partnerstvo na pevných základoch.

Fórum určené pre zástupcov súkromného sektora a hospodárskych expertov otvoril Peter-Carlo Lehrell, riaditeľ expertného tímu na brexit z bruselskej poradenskej spoločnosti Fipra International, ktorý poskytol prehľad o aktuálnom stave rokovaní a možných dopadoch na EÚ, Spojené kráľovstvo a Slovensko. Nestabilnú vnútropolitickú situáciu v takom kritickom okamihu pre krajinu, akým brexit je, považuje za veľmi nešťastnú pre spoločné vyjednávanie. Súkromným spoločnostiam odporúča vážne sa zaoberať touto témou a vytvoriť si stratégie pre alternatívu tzv. tvrdého brexitu, keď by sa na vzájomný obchod začali uplatňovať pravidlá a clá v rámci Svetovej obchodnej organizácie WTO.

„Celkový obraz o výsledkoch doterajších rokovaní nie je taký ponurý, ako ho médiá vykresľujú. Ak existuje politická vôľa, malo by byť jednoduché dosiahnuť dohodu. S Európskou úniou chceme naďalej úzko spolupracovať,“ tak zhodnotil aktuálny stav vyjednávania medzi Spojeným kráľovstvom a Európskou komisiou o usporiadaní vzťahov po brexite veľvyslanec Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Slovensku Andrew Garth, ktorý sa na diskusnom fóre zúčastnil ako hosť.

Napriek brexitu vzájomná obchodná výmena medzi Slovenskom a Veľkou Britániou narastá. Počas posledných troch rokov vzájomný obchod Slovenska a Spojeného kráľovstva narástol o 49,6 %, pričom len za posledný rok sa počet britských investorov na Slovensku zvýšil o 35 % na 1 377. V Spojenom kráľovstve klesá nezamestnanosť a do krajiny prichádzajú investície. Britská ekonomika je však dostatočne silná, takže možno minimalizovať obavy, že by Spojené kráľovstvo brexit nezvládlo alebo že by jeho dopady boli katastrofálne. Obe strany však musia do vyjednávania vniesť viac dynamiky, flexibility a vynaliezavosti, aby dosiahli väčší pokrok.

Ako situáciu zhodnotil hlavný analytik Sberbank Europe Vladimír Vaňo, vážnosť brexitu pre slovenských podnikateľov je oveľa vyššia, než sa na prvý pohľad zdá. Spojené kráľovstvo sa pre Slovensko stáva čoraz dôležitejším obchodným partnerom. Mnohí Slováci (podľa odhadu ich je približne 100 000) našli v krajine prácu alebo sa vzdelávajú na britských školách a univerzitách. Navyše sa obáva, že bez Londýna v EÚ zoslabne pro-podnikateľský hlas a politika podporujúca obchod, z ktorej otvorená slovenská ekonomika čerpala a čerpá nesmierne výhody. Aj keď sa účastníci zhodli, že z dlhodobého horizontu sa všetky podniky, vrátane malých a stredných, prispôbia vzniknutej situácii po brexite, otázne ostáva, ako veľmi bolestivý tento proces bude. Zúčastnené podniky vyjadrili obavy, ako sa brexit odzrkadlí na konkurencieschopnosti vyvážených produktov zo Slovenska, na cenách vstupných surovín, energií či mobility práce. Za problém považujú aktuálne nepredvídateľný stav a neistotu: akú úlohu bude hrať Spojené kráľovstvo a nestratí EÚ pružnosť v oblasti regulácie priemyslu a obchodu? Dopady brexitu na nepriame obchodné toky zo Slovenska do Spojeného kráľovstva či na výmenný kurz spolu s ďalšími faktormi nás môžu podľa prepočtov Národnej banky Slovenska stáť 0,3 % HDP. V prípade tzv. tvrdého brexitu však môžu byť oveľa vyššie.

Napriek všetkému Spojené kráľovstvo rozhodne „nechce zasypať tunel ani zdvihnúť padací most cez Lamanšský prieliv“ a pretáť všetky existujúce vzťahy. „Biznis a ľudia musia byť na prvom mieste. Až potom prichádza vlastný vyjednávací proces či otázky o výške finančného vyrovnania. Vždy sme obhajovali voľný obchod a v tomto chceme pokračovať aj po brexite. Chceme jednoznačne obchod bez cieľ a s minimom byrokracie,“ uistil účastníkov veľvyslanec A. Garth. Zároveň však upozornil, že Spojené kráľovstvo stále jasne nepočulo, čo chce Európska komisia či slovenská vláda. „Potrebujeme, aby aj krajiny ako Slovensko bolo v tejto téme viac počut,“ uzavrel A. Garth, ktorý zdieľal názor účastníkov fóra, že brexit je pre Slovensko príliš dôležitou témou na to, aby ostalo pasívne.